

Ступак І. В.

ФУНКЦІОНУВАННЯ АТРИБУТИВНИХ ПОХІДНИХ КАУЗАТИВНИХ ДІЄСЛІВ ІЗ ДОДАТКОВИМИ ОЗНАКАМИ

У статті досліджено похідні каузативні дієслова атрибутивної групи зі значенням «каузувати мати якісну ознаку» з додатковими ознаками «спосіб», «градуальність», «по-іншому», «градуальність, повторно, по-іншому», «дистрибутивність» на матеріалі німецької та української мов. Виявлено особливості словотвірної семантики цієї групи похідних каузативних дієслів, встановлено семантичні ролі атрибутивних похідних каузативних дієслів із додатковими ознаками.
Ключові слова: похідні каузативні дієслова, формула тлумачення, семантичне значення, додаткові ознаки.

Ступак І. В. Функционирование атрибутивных производных каузативных глаголов с дополнительными семантическими признаками. – Статья.

В статье рассматривается атрибутивная группа производных каузативных глаголов со значением «каузировать иметь качественный признак» с дополнительными семантическими признаками «способ», «градуальность», «по-другому», «градуальность, повторно, по-другому», «дистрибутивность». Выявлены особенности словообразовательной семантики этой группы атрибутивных производных каузативных глаголов на материале немецкого и украинского языков, определены семантические роли производных каузативных глаголов с дополнительными семантическими признаками.

Ключевые слова: производные каузативные глаголы, формула толкования, семантическое значение, дополнительные признаки.

Stupak I. V. Functioning of attribute derivative causative verbs with additional semantic features. – Article.

The article researches the attribute group of derivative causative verbs with the meaning of “to cause to have a quality feature” with additional semantic features of “method”, “gradual”, “in a different way”, “gradual, again, in a different way”, “distributive”. There are discovered peculiarities of the derivative semantics of this attributive derivative causative verbs group based on the German and Ukrainian languages, their semantic roles are defined.

Key words: derivatives causative verbs, interpretation formula, semantic meaning, additional features.

1. Вступні зауваження. Предикати якості та кількості виділено в окремий семантичний тип внаслідок чіткого відмежування їх від предикатів дії, стану та процесу [2, 101; 6, 141; 7, 154]. Науковці, які вивчають дієслівні лексеми різних семантичних типів [1; 3; 4], розглядають лише часткові фрагменти атрибутивних похідних каузативних дієслів (далі – ПКД). Відсутність досліджень, предметом яких виступають атрибутивні ПКД, зумовлює актуальність обраної теми.

Об'єктом роботи є атрибутивні ПКД з додатковими ознаками в німецькій та українській мовах. Предмет дослідження – семантичні й функціональні характеристики атрибутивних ПКД з додатковими ознаками в німецькій та українській мовах.

2. Атрибутивні похідні каузативні дієслова позначають ситуацію, у якій суб'єкт каузує об'єкт мати якісну або кількісну ознаку, яка відбита в його значенні або значенні мотиваційної основи (далі – МО). Вони описуються загальною формулою тлумачення (далі – ФТ) «Х дією Vcause каузує Y мати/не мати ознаку Attr», де Attr – якісна або кількісна ознака Y, що визначає його своєрідність, відмінність від інших об'єктів.

У дослідженні атрибутивних відприкметникових ПКД зі значенням «каузувати отримати якісну ознаку» було виявлено групу полісемічних ПКД, які можуть належати до ПКД без додаткових ознак або з додатковою ознакою «градуальність». Порівняймо: *deutlich* (ясний) → *verdeutlichen* «*deutlich(er) machen*» («робити ясным або яснішим»); *flach* (рівний) → *verflachen* «*flach(er)*

machen» («робити рівним або рівнішим»); *platt* (плоский) → *abplatten* «*platt(er) machen*» («робити плоским або більш плоским»); *prostий* → *oproциати* «робити простим або простішим»; *холодний* → *холодити* «робити що-небудь холодним або холоднішим»; *солодкий* → *присолодити* «робити солодким або солодшим»; *солоний* → *засолонити* «робити солоним або солонішим». В українській мові, на відміну від німецької, полісемічні відприкметникові ПКД є поширенішими: 29 одиниць в українській мові та 9 – у німецькій. Лише контекст допомагає розрізнити значення цих атрибутивних ПКД [5, 154].

У межах атрибутивної групи зі значенням «каузувати мати якісну ознаку» виокремлюються ПКД без додаткових ознак та ПКД з додатковими ознаками: «спосіб», «градуальність», «по-іншому» та «градуальність, повторно, по-іншому», «дистрибутивність» (останні дві відмічено лише в українській мові).

Згідно з отриманими даними ПКД з додатковими ознаками складають незначну кількість атрибутивної групи зі значенням «каузувати мати якісну ознаку»: у німецькій мові вони складають 14,4% від загальної кількості ПКД цієї групи, в українській – 21,5%. Серед атрибутивних ПКД зі значенням «каузувати мати якісну ознаку» виявлено такі додаткові ознаки: «спосіб», «градуальність», «по-іншому» (лише в німецькій мові), «градуальність, повторно, по-іншому» і «дистрибутивність» (останні дві мають місце лише в українській мові).

2.1. Атрибутивні ПКД з додатковою ознакою «спосіб» складають у німецькій мові 7,9% загальної кількості ПКД цієї групи, в українській – 3,6%.

2.1.1. Словотвірна семантика атрибутивних ПКД з додатковою ознакою «спосіб». Ця додаткова ознака реалізується в разі творення атрибутивних ПКД від дієслів зі значенням конкретної дії, а префікси *ver-*, *aus-*, *ab-* (за допомогою яких відбувається творення ПКД зазначеної семантики) зі значенням видозміни й набуття певного результату надають їм загального значення атрибутивних ПКД. Наприклад: *mahlen* (молотити) → *vermahlen* «zu Mehl malen» (перемолотити до стану борошна); *schleifen* (точити) → *anschleifen* «einer Sache durch Schleifen eine bestimmte Form geben» (точачи, надати чому-небудь певної форми); *biegen* (гнути) → *ausbiegen* «durch Biegen wieder in die ursprüngliche Form bringen» (гнути, надавати чому-небудь первинної форми, вигинати); *schlagen* (бити) → *zuschlagen* «durch Schlagen in eine bestimmte Form bringen» (б'ючи, надавати певної форми).

Цю додаткову ознаку атрибутивні ПКД набувають у разі творення від дієслів, які позначають конкретну дію, за допомогою різних префіксів, наприклад: *tesati* → *protetasati* «тешучи, вирівнювати що-небудь»; *шліфувати* → *вишліфувати* «шліфуючи, робити гладеньким, блискучим»; *крутити* → *накрутити* «намотувати на що-небудь, щоб зробити кучерявим, хвилястим»; *крутити* → *перекручувати* «крутити, надаючи вигляду спіралі»; *гріти* → *зігрівати* «гріючи, робити теплим».

2.1.2. Семантичні ролі атрибутивних ПКД з додатковою ознакою «спосіб». Порівнюючи продуктивність атрибутивних ПКД з додатковою ознакою «спосіб» із частотністю їхнього функціонування, можна відмітити підвищення кількісних показників у німецькій мові (із 7,9% до 13,6%) і в українській мові (з 3,6% до 12%). Реалізація атрибутивними ПКД зі значенням «каузувати мати якісну ознаку» додаткової ознаки «спосіб» зумовлює наявність семантичної ролі Mode, що відображено у ФТ «X у спосіб Mode дії Vcause каузує Y мати якісну ознаку Attr», де X відповідає семантична роль Ag, Mode репрезентовано у значенні ПКД, Vcause виражено атрибутивним ПКД зазначеної семантики, Y реалізовано семантичним об'єктом, якісна ознака Attr міститься в значенні атрибутивного ПКД. У межах цієї атрибутивної КС у роботі відмічено семантичну модель Ag-Mode-Vcause-Ob-Attr:

У реченні «*Ich will <...> die Kirche reformieren*» [13, 70] («Я бажаю <...> реформувати церкву») значення атрибутивного ПКД *reformieren* «durch Reformen verändern» (змінювати за допомогою реформ) передбачає семантичні ролі Ag і Ob, яким відповідає особовий займенник *ich* (я) (Ag) і конкретний іменник *Kirche* (церква) (Ob). Вказівка на додаткову ознаку Mode міститься в значенні ПКД

та розуміється як *реформа*. Наведене речення відображає ситуацію, у якій *Ag-ich* (я) у спосіб Mode, тобто *за допомогою реформ*, дії *Vcause reformieren* каузує *Ob Kirche* (церква) мати якісну зміну Attr, яка передається загальним значенням ПКД.

2.2. Атрибутивні ПКД з додатковою ознакою «градуальність» мають значення «каузувати мати якісну ознаку більшою або меншою мірою». У мовах дослідження зазначена семантика відмічена у віддієслівних і відприкметникових ПКД.

2.2.1. Словотвірна семантика. У німецькій мові додаткову ознаку «градуальність» реалізують переважно відприкметникові ПКД, утворені від прикметників у порівняльному ступені, які складають 20 випадків із 30. Отримані дані свідчать, що саме основа прикметника в порівняльному ступені надає похідним цієї додаткової ознаки. Творення атрибутивних ПКД зі значенням «каузувати мати якісну ознаку більшою або меншою мірою» відбувається від прикметників у порівняльному ступені за допомогою префіксів *ver-*, *er-*, *über-*, *ab-*, *auf-*. Наприклад: *feiner* (тонший) → *verfeinern* «feiner machen» (стоншувати); *leichter* (легший) → *erleichtern* «leichter machen» (полегшувати); *besser* (кращий) → *aufbessern* «besser machen» (робити кращим, покращувати).

Водночас у німецькій мові в 10 випадках спостерігається творення відприкметникових ПКД від основ позитивного ступеня за допомогою префіксів *unter-*, *über-*, *ab-*, які надають додаткової ознаки «градуальність». Наприклад: *kühl* (прохолодний) → *unterkühlen* «die Körpertemperatur unter den normalen Wert senken» (понижити температуру тіла до нормального ступеня), *abkühlen* «auf eine niedrigere Temperatur bringen» (призвести до пониження температури, охолоджувати); *auskühlen* «stark abkühlen» (сильно охолоджувати, переохолоджувати).

Наведені приклади творення відприкметникових ПКД з додатковою ознакою «градуальність» свідчать про те, що на ступінь вияву якісної ознаки вказують, з одного боку, основа в порівняльному ступені, а з іншого – префікси *unter-*, *über-*, за допомогою яких їх утворено. У деяких випадках має місце творення АКД зазначеної семантики за допомогою префікса *ver-*, наприклад: *jung* (молодий) → *verjüngen* «jmdm. ein jüngeres Aussehen geben» (надати кому-небудь молодшого вигляду); *einfach* (простий) → *vereinfachen* «einfacher machen» (робити простішим).

За результатами дослідження з'ясуємо, що віддієслівні ПКД реалізують додаткову ознаку «градуальність» у поодиноких випадках (0,5%). Вони утворені за допомогою префіксів *ab-*, *auf-*, наприклад: *wandeln* (міняти) → *abwandeln* «teilweise anders machen» (частково змінити); *lichten* (світити) → *aufflichten* «heller machen» (робити більш світлим, освітляти).

В українській мові творення атрибутивних ПКД з додатковою ознакою «градуальність» відбувається частіше від прикметників позитивного ступеня (відповідно, 52 одиниці). Така відмінність у мовах дослідження пов'язана з широким набором і продуктивністю префіксів, які надають ознаку «градуальність». Творення атрибутивних ПКД зі значенням «каузувати мати якісну ознаку мотиваційного прикметника більшою або меншою мірою» відбувається за допомогою префіксів *пере-, під-, при-, від-, у-, роз-*, які входять до складу моделей із суфіксами *-ува(-юва-), -и-*, наприклад: *хороший* → *прихорошувати* «надавати когось-небудь кращого вигляду»; *молодий* → *відмолодити* «робити молодшим»; *теплий* → *утеплити* «робити теплішим»; *гарячий* → *розгарячити* «робити дуже гарячим»; *жовтий* → *пережовтити* «зробити занадто жовтим»; *солодкий* → *пересолоджувати* «робити що-небудь занадто, надміру солодким»; *гострий* → *підгострити* «робити гострішим».

В українській мові в незначних випадках (17 одиниць) відмічено творення за допомогою суфіксального способу, а саме суфіксів *-ити, -ува, -ізува*, наприклад: *товстий* → *товстити* «робити когось-небудь товстішим на вигляд»; *густий* → *густити* «робити густішим».

Як було зазначено, в українській мові ПКД, утворені за допомогою префіксів *пере-, під-*, реалізують у своєму значенні одночасно три додаткові ознаки: «градуальність», «повторна дія» і «по-іншому». Наприклад: *синити* → *пересинити* «синити що-небудь занадто, надміру або повторно»; *магнітити* → *перемагнітити* «магнітити ще раз, повторно, по-іншому, понад міру»; *гріти* → *підігріти* «гріти, нагрівати трохи або додатково, ще раз, до певної температури». Ці додаткові ознаки диференціюються лише за допомогою контексту [5, 156].

2.2.2. Семантичні ролі атрибутивних ПКД з додатковою ознакою «градуальність». Атрибутивні ПКД зазначеної семантики описуються ФТ «Х дією Vcause каузує Y мати якісну ознаку Attr більшою або меншою мірою», де залежно від значення атрибутивного ПКД позиція суб'єкта каузації X представлена семантичними ролями Ag або Cause, у ролі Vcause реалізується атрибутивне ПКД, об'єкту каузації Y відповідають семантичні ролі Pat або Ob, якісна ознака Attr репрезентована MO або префіксами зазначеної семантики. Таку ситуацію відмічено в німецькій мові в 16,2% випадків, в українській – у 28,4%. У роботі атрибутивні ПКД зі значенням «каузувати мати якісну ознаку більшою або меншою мірою» реалізовано в таких семантичних моделях: Ag-Vcause-Ob-Attr, Cause-Vcause-Ob-Attr, Cause-Vcause-Pat-Attr.

Найбільш частотною виявлено семантичну модель Ag-Vcause-Ob-Attr, де позиція суб'єкта каузації заповнена істотою. Наприклад, у ні-

мецькій мові вона становить 10,8%, в українській – 14,2%.

У реченні «*Ich habe Lust, deinen Ruf zu verbessern*» (11, 117) («Я бажаю покращити твою репутацію») значення атрибутивного ПКД *verbessern* «besser machen» (зробити кращим, покращити; утворене від *besser*, прикметник *gut* (хороший) у порівняльному ступені) залишає вільними семантичні ролі суб'єкта й об'єкта каузації, а якісна ознака в більшому ступені Attr *besser* (кращий) передається прикметником *gut* у порівняльному ступені. Наведене речення відображає ситуацію, у якій Ag, представлений особовим займенником *ich* (я), дією Vcause *verbessern* каузує Ob, виражений посесивною групою присвійного займенника й абстрактного іменника *deinen Ruf* (твою репутацію) мати якісну ознаку більшою мірою Attr *besser* (кращий), тобто покращити.

Семантична модель Cause-Vcause-Pat-Attr є не частотною в обох мовах дослідження, оскільки вона притаманна ПКД, де Attr виражає вікові ознаки або зовнішній вигляд особи. Наприклад, у німецькій мові вона становить 2,3%, в українській – 5,4%.

У реченні «*Заздрісні ханські жінки і бекечі вже давно приглядаються до неї <...>, але народження сина тільки прихорошило її*» (8, 172) атрибутивне ПКД *прихорошити* «надавати комусь, чому-небудь кращого вигляду» уможливує в позиції суб'єкта й об'єкта каузації різні семантичні ролі. Однак у наведеному реченні їм відповідає семантична роль Cause, виражена віддієслівним іменником *народження сина*, що приводить до дії Vcause *прихорошити*, яка каузує Pat, представлений займенником у знахідному відмінку *її*, мати кращий вигляд з ознакою Attr, яка міститься в значенні цього ПКД.

Семантична модель Cause-Vcause-Ob-Attr відрізняється від попередньої лише семантичною роллю в позиції об'єкта каузації. Вона становить у німецькій мові 3,1%, в українській – 8,8%.

У реченні «*Блакитний мармур ще більше згуцував синяву неба...*» (8, 172) атрибутивне ПКД *згуцувати* «робити густим, густішим, ніж звичайно» належить до групи полісемічних атрибутивних ПКД. Однак контекст речення конкретизує значення атрибутивного ПКД *згуцувати* «робити густішим, ніж звичайно». Наведене речення відображає ситуацію, у якій Cause, виражено сполученням прикметника з іменником *блакитний мармур*, який приводить до дії Vcause *згуцувати*, яка каузує Ob, представлений абстрактним іменником *небо*, мати якісну ознаку Attr більшою мірою, тобто *густішим*. Реалізація семантичної ролі Cause створює інформативно неповне висловлювання, яке потребує ширшого контексту: «*Мальва жила в гаремі і бачила сонце, яке відбивалося в овальному мармуровому кориті ханського фонтану*» (8).

2.3. Атрибутивні ПКД з додатковою ознакою «повністю» складають у німецькій мові 2,9%, в українській – 1,4%.

2.3.1. Словотвірна семантика атрибутивних ПКД з додатковою ознакою «повністю». В основі додаткової ознаки «повний вияв ознаки» лежить значення «повністю», яке реалізують у німецькій мові префікси *aus-*, *durch-*, *ein-* (*auswärmen* «gut durchwärmen», *durckälten* «völlig auskühlen», *einheizen* «vollständig durchwärmen») та в українській мові префікс *про-* (*прогрівати* «нагрівати що-небудь як слід, цілком, повністю»). Значення повного виконання дії, яку позначають ці префікси, супроводжується просторовим значенням «наскрізь, до кінця, повністю», що приводить до повної зміни якісної ознаки.

2.3.2. Семантичні ролі атрибутивних ПКД з додатковою ознакою «повністю» описуються ФТ «X дією Vcause каузує Y повністю мати якісну ознаку Attr». Така ситуація відмічена в незначних випадках (в обох мовах дослідження вона становить 1,7%). У досліджуваних мовах відмічено семантичну модель Ag-Vcause-Ob-Attr, де позиція суб'єкта каузації заповнена особою, а об'єкту каузації відповідає семантичний об'єкт.

У реченні «*Ich ging ins Badezimmer, zog mir die nassen Socken aus, trocknete die Füße durch...*» [12, 159] («Я зайшов у ванну кімнату, зняв мокрі шкарпетки, повністю просушив ноги...») атрибутивне ПКД *durchtrocknen* «ganz trocken werden lassen» (зробити повністю сухим, просушити) передбачає семантичні ролі Ag і Ob, які в реченні представлено, відповідно, особовим займенником *ich* (я) та іменником у множині *Füße* (ноги), який є частиною тіла Ag. Наведене речення відображає ситуацію, у якій Ag-*ich* (я) дією Vcause *durchtrocknen* (просушити) каузує Ob-*Füße* (ноги) мати повністю, на що вказує префікс *durch-*, якісну ознаку Attr *trocken* (сухий).

2.4. Атрибутивні ПКД з додатковою ознакою «повторно» («каузувати повторно мати якісну ознаку») складають у німецькій мові 0,6%, в українській – 0,8%.

2.4.1. Словотвірна семантика атрибутивних ПКД з додатковою ознакою «повторно». Основним виразником додаткової ознаки «повторно, заново» є в німецькій мові префікси *auf-*, *durch-*, *vor-* (*aufwärmen* «noch einmal, wieder warm machen», *durchwärmen* «wieder ganz warm werden lassen») та в українській мові префікси *від-*, *роз-* (*розігріти* «нагрівати повторно»). Значення цих префіксів, які позначають повторне виконання дії, передбачає якісну зміну об'єкта.

2.4.2. Семантичні ролі атрибутивних ПКД з додатковою ознакою «повторно». Атрибутивні ПКД зазначеної семантики описуються загальною ФТ «X дією Vcause каузує Y повторно мати якісну ознаку Attr». Така ситуація відмічена в

незначних випадках (у німецькій мові вона становить 1,5%, в українській – 2,2%). В обох мовах дослідження відмічена семантична модель Ag-Vcause-Ob-Attr, де позиція суб'єкта каузації заповнена особою, а об'єкту каузації відповідає власне семантичний об'єкт.

У реченні «*Матронка знову прийшла до Марії сапу підгострити...*» (9, 98) атрибутивне ПКД *підгострити* «трохи, додатково гострити що-небудь» має значення «додатково гострити що-небудь», на що вказує прислівник *знову*. Речення відображає ситуацію, у якій Ag, виражений власним іменником *Матронка*, дією Vcause *підгострити*, каузує Ob, представлений конкретним іменником *сапу*, повторно, на що вказує префікс *під-*, мати якісну ознаку Attr *гострий*.

2.5. Атрибутивні ПКД з додатковою ознакою «множинність» притаманні лише українській мові, де вони мають місце в 6,9%.

2.5.1. Словотвірна семантика атрибутивних ПКД з додатковою ознакою «множинність». Атрибутивні ПКД зі значенням множинності об'єктів утворені за допомогою префікса *по-*, наприклад: *засинити* → *позасинити* «засинити все чи багато чого»; *затупити* → *позатупляти* «затупити все чи багато чого».

2.5.2. Семантичні ролі атрибутивних ПКД з додатковою ознакою «дистрибутивність, множинність». Атрибутивні ПКД зазначеної семантики описуються ФТ «X дією Vcause каузує множинність Y мати якісну ознаку Attr». Така ситуація відмічена лише в українській мові в 7,6%. У роботі наведено семантичну модель Ag-Vcause-Ob-Attr, де позиція суб'єкта каузації заповнена особою, а об'єкту каузації відповідає семантичний об'єкт.

У реченні «*Мотря як заробить конопель <...> понамочує її, повисушує, <...>: костриця на топливо, волокно на прядиво*» (10, 20) атрибутивні ПКД *понамочувати* «намочити багато чого-небудь», *повисушувати* «висушити все чи багато чого-небудь» передбачають семантичні ролі Ag і Ob, які в реченні виражено, відповідно, власним іменником *Мотря* та займенником у знахідному відмінку *її*, під яким розуміється іменник *конопель*. Наведене речення відображає ситуацію, у якій Ag *Мотря* дією Vcause *понамочувати*, *повисушувати* каузує множинність Ob *її* мати якісну ознаку Attr *мокрый і сухой*. Множинність Ob передбачена семантикою префікса *по-*.

3. Особливості атрибутивних ПКД зі значенням «каузувати мати якісну ознаку» в мовах дослідження. Ця група атрибутивних ПКД посідає перше місце за продуктивністю в парадигматиці та виявляє високу частотність у синтагматиці в обох мовах дослідження [5, 173].

Атрибутивні ПКД відображають ситуацію, у якій має місце каузація надання якісної ознаки. Вони описуються базовою ФТ «X дією Vcause

каузує Y мати/не мати якісної/кількісної ознаки Attr», де позиції суб'єкта каузації X відповідають семантичні ролі Ag або Cause, Vcause репрезентовано атрибутивним ПКД, об'єкт каузації Y виражено семантичним ролями Ob або Pat, якісна Attr збігається з МО або міститься в значенні ПКД.

Кількісний та якісний склад атрибутивної КС визначається значенням ПКД, тобто атрибутивним ПКД з додатковою ознакою «спосіб» притаманна додаткова семантична роль Mode, яка представлена МО, від якого утворено віддієслівне ПКД.

Залежно від семантики ПКД в межах атрибутивної КС реалізовано такі семантичні моделі: Ag-Vcause-Ob-Attr, Ag-Mode-Vcause-Ob-

Attr, Ag-Vcause-Pat-Attr, Cause-Vcause-Pat-Attr, Cause-Vcause-Ob-Attr.

Мови дослідження відрізняються кількісним і якісним складом додаткових ознак. Так, українська мова, на відміну від німецької, характеризується більш розгалуженою системою додаткових семантичних ознак. Відмінною рисою української мови є наявність атрибутивних ПКД, які здатні реалізовувати додаткові ознаки «градуальність», «повторна дія» і «по-іншому» в складі одного й того ж ПКД. Лише контекст дозволяє конкретизувати певну додаткову ознаку.

Мови дослідження розрізняються також характером додаткових ознак. Так, німецькій мові притаманна антецедентна інформація, а українській – консеквентна.

Література

1. Арутюнова А.Р. Лексические и семантические классы глаголов в немецком языке : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / А.Р. Арутюнова. – М., 1988. – 22 с.
2. Вихованець І.Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті / І.Р. Вихованець. – К. : Наукова думка, 1988. – 256 с.
3. Грещук В.В. Український відприкметниковий словотвір / В.В. Грещук. – Івано-Франківськ : Вид-во «Плай» Прикарпатського ун-ту ім. В. Стефаника, 1995. – 208 с.
4. Князева Т.А. Семантико-синтаксическая конструкция с глаголами невербальной каузации деятельности в современном немецком языке : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / Т.А. Князева. – Иркутск, 1997. – 16 с.
5. Ступак І.В. Структурно-семантичні та функціональні характеристики похідних каузативних дієслів у німецькій та українській мовах / І.В. Ступак. – Донецьк : ДонНУ, 2010. – 470 с.
6. Улуханов И.С. Словообразовательная семантика в русском языке / И.С. Улуханов. – М. : Наука, 1977. – 256 с.
7. Kaliuščenko V.D. Typologie denominaler Verben / V.D. Kaliuščenko // Linguistische Arbeiten. – Tübingen : Niemeyer, 2000. – Bd. 419. – 253 s.

Джерела ілюстративного матеріалу

8. Іваничук Р. Мальви / Р. Іваничук. – Х. : Фоліо, 2006. – 228 с.
9. Матіос М. Солodka Даруся / М. Матіос. – Львів : ЛА «Піраміда», 2007. – 188 с.
10. Мирний П. Хіба ревує воли як ясла повні? / П. Мирний. – Х. : Фоліо, 2005. – 350 с.
11. Becker J. Irreführung der Behörden / J. Becker. – Frankfurt am Main : Suhrkamp Taschenbuch Verlag, 1981. – 254 s.
12. Böll H. Die Ansichten eines Clowns / H. Böll. – München : GmbH Co.KG, 1985. – 287 s.
13. Hesse H. Narziß und Goldmund / H. Hesse. – Frankfurt am Main : Suhrkamp Taschenbuch Verlag, 1982. – 320 s.